

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 71 0 К 164453 15 Квлз
Бања Лука, 30.07.2015. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Обрена Бужанина, као предсједника вијећа, Даниеле Миловановић, др Вељка Икановића, Горане Микеш и Смиљане Мрша, као чланова вијећа, уз учешће записничара Соње Матић, у кривичном предмету против осуђеног М. Ш. због кривичног дјела злоупотреба службеног положаја или овлашћења из члана 347. став 4. у вези са ставом 3. истог члана Кривичног закона Републике Српске, одлучујући о захтјеву за заштиту законитости који је поднио бранилац осуђеног, адвокат Н. П. из Б. Л., против правоснажних пресуда Основног суда у Бањој Луци број 71 0 К 164453 13 К од 29.04.2014. године и Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 К 164453 14 Кж од 06.11.2014. године, у сједници вијећа одржаној дана 30.07.2015. године, донио је

ПРЕСУДУ

Уважавањем захтјева за заштиту законитости браниоца осуђеног М. Ш. укида се пресуда Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 К 164453 14 Кж од 06.11.2014. године, те предмет враћа том суду на ново одлучивање.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бањој Луци број 71 0 К 164453 13 К од 29.04.2014. године, оглашен је кривим М. Ш. због кривичног дјела злоупотреба службеног положаја или овлашћења из члана 347. став 4. у вези са ставом 3. Кривичног закона Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" број 49/03, са измјенама, у даљем тексту: КЗ РС) и осуђен на казну затвора у трајању од 6 (шест) мјесеци, у коју му је урачунато вријеме проведено у притвору. На основу члана 94. и 95. став 1. КЗ РС, од осуђеног је одузета имовинска корист прибављена кривичним дјелом у износу од 25.000,00 КМ, док је на основу члана 96. став 2. КЗ РС оштећени упућен да може тражити да се намири од износа одузете вриједности. На основу члана 108. став 3. Закона о кривичном поступку Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" број 53/12, у даљем тексту: ЗКП РС) оштећени је упућен да имовинскоправни захтјев у цијелости може да остварује у парничном поступку, те је осуђени обавезан да плати трошкове кривичног поступка.

У поступку по жалби окружног тужиоца у Бањој Луци, пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 К 164453 14 Кж од 06.11.2014. године, уважавањем жалбе, преиначена је цитирана пресуда Основног суда у Бањој Луци тако што је тада оптуженом за кривично дјело злоупотреба службеног положаја или овлашћења из члана 347. став 4. у вези са ставом 3. КЗ РС, за које је првостепеном пресудом оглашен кривим, на основу члана 31. став 2. КЗ РС, поред казне затвора у трајању од 6 (шест) мјесеци, изречена и новчана казна као споредна казна, у износу од 15.000,00 КМ, коју је дужан платити у року од 6 (шест) мјесеци, док је на основу члана 108. став 3. ЗКП РС, осуђени обавезан да оштећеном Г. – Б. Л. на име имовинскоправног захтјева исплати износ од 539.410,00 КМ, док је у преосталом дијелу првостепена пресуда остала неизмјењена.

Против цитираних пресуда бранилац осуђеног, је поднио овом суду захтјев за заштиту законитости (у даљем тексту: Захтјев) због повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС, повреде Кривичног закона и повреде права на правично суђење и на имовину из члана 6. Европске конвенције о основним људским правима и слободама у даљем тексту: ЕКЉП), с приједлогом да се побијана другостепена пресуда преиначи тако што ће се у цијелости одбити жалба тужиоца и потврдити првостепена пресуда.

У одговору на Захтјев републички тужилац Витомир Солдат је поднеском број Т13 КТЗ 0014413 15 од 28.05.2015. године, предложио да се захтјев за заштиту законитости одбије као неоснован.

Приликом одлучивања о захтјеву овај суд се, у смислу одредби члана 354. ЗКП РС, при испитивању правоснажне пресуде ограничио само на оне повреде закона на које указује подносилац захтјева, те је одлучено као у изреци ове пресуде из слиједећих разлога:

Захтјев за заштиту законитости се, у смислу одредби члана 350. став 1. ЗКП РС, може поднијети против правоснажне пресуде само у случајевима повреде Кривичног закона, те повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС, која се манифестује у повреди права на одбрану, учињених у првостепеном или жалбеном поступку, а уз ограничења прописана у ставу 2. и ставу 3. овог члана.

Основани су приговори Захтјева засновани на тврдњи да је у жалбеном поступку повријеђено право осуђеног на одбрану, на начин што је, другостепени суд одлучујући о жалби окружног тужиоца на првостепену пресуду, без одржавања претреса пред тим судом, преиначио првостепену пресуду у одлуци о кривичној санкцији и у одлуци о имовинскоправном захтјеву, а да је притом, утврдио другачије чињенично стање у односу на чињенично стање које је утврдио првостепени суд. Наиме, из образложења првостепене пресуде, неспорно прозилази да је првостепени суд утврдио да оптужени предметно кривично дјело није извршио из користољубља, док, другостепени суд, у образложењу своје пресуде, утврђује да је оптужени дјело починио из користољубља. Дакле, у погледу ове чињенице од одлучног значаја за могућност изрицања новчане казне, као споредне казне оптуженом за наведено кривично дјело, другостепени суд утврђује потпуно другачије

чињенично стање и након тога, преиначава првостепену пресуду у одлуци о кривичној санкцији, на начин што оптуженом, на основу члана 31. став 2. КЗ РС, изриче и новчану казну као споредну казну, у износу од 15.000,00 КМ.

Надаље, из изреке првостепене пресуде, као и из датих разлога у њеном образложењу, произилази да је првостепени суд утврдио да подаци кривичног поступка не пружају поуздан основ за доношење одлуке о досуђивању имовинскоправног захтјева оштећеном и поред тога што је у чињеничном опису изреке пресуде наведено да је Г. – Б. Л. оштећен за износ од 539.410,00 КМ (при чему је изрека првостепене пресуде у овом дијелу, доведена у противријечност самој себи и њеним разлозима у образложењу), док другостепени суд, утврђује другачије чињенично стање од оног које је утврдио првостепени суд, тако што налази да подаци кривичног поступка пружају поуздан основ за доношење одлуке о досуђивању имовинскоправног захтјева оштећеном, те на основу тако утврђеног другачијег чињеничног стања, оптуженог обавезује да оштећеном Г. – Б. Л. на име имовинскоправног захтјева исплати износ од 539.410,00 КМ.

Одредбом члана 328. став 1. ЗКП РС прописано је да ће другостепени суд уважавајући жалбу, пресудом преиначити првостепену пресуду ако сматра да су одлучне чињенице у првостепеној пресуди правилно утврђене и да се с обзиром на утврђено чињенично стање, по правилној примјени закона, треба донијети другачија пресуда.

Дакле, садржај одредбе члана 328. став 1. ЗКП РС недвосмислено указује на то да је приликом одлучивања о жалби на првостепену пресуду у сједници вијећа, преиначење те пресуде могуће само уз потпуни респект чињеничног стања утврђеног првостепеном пресудом. Према томе, основна претпоставка за преиначење првостепене пресуде је потпуно и правилно утврђено чињенично стање уз услов да у поступку доношења те пресуде нису почињене битне повреде одредаба кривичног поступка које није могуће санирати у сједници другостепеног вијећа.

Надаље из садржаја одредби члана 329. став 1. тачка б) и члана 319. став 3. ЗКП РС, произилази да је отклањање недостатака у чињеничној основи пресуде могуће само на главном претресу пред првостепеним судом (након укидања првостепене пресуде, односно на претресу пред другостепеним судом) уз претпоставке прописане одредбе члана 324. ЗКП РС.

У конкретном случају, обзиром да напријед наведене околности, представљају одлучне чињенице од којих зависи, како одлука суда о томе да ли се осуђеном може изрећи и новчана казна као споредна казна, тако и одлука о имовинскоправном захтјеву, па како је првостепени суд утврдио да осуђени кривично дјело није извршио из користољубља, те да подаци кривичног поступка не пружају поуздан основ за доношење одлуке о досуђивању имовинскоправног захтјева оштећеном, то по оцјени овог суда, другостепени суд није имао законско овлашћење да без одржавања претреса пред тим судом, преиначи првостепену пресуду и осуђеном изрекне и новчану казну као споредну казну, те да истог обавезе да оштећеном Г. – Б. Л. на име имовинскоправног захтјева исплати износ од 539.410,00 КМ, на основу свог утврђења да је осуђени дјело починио из користољубља, као и на основу свог

утврђења да подаци кривичног поступка пружају поуздан основ за доношење одлуке о досуђивању имовинскоправног захтјева оштећеном, која утврђења су другачија и супротна од утврђеног чињеничног стања првостепеног суда.

Поступајући на такав начин другостепени суд је починио повреде цитираних одредби ЗКП РС, које повреде су резултирале и повреду права на одбрану осуђеног.

Из наведених разлога овај суд налази да је основан захтјев за заштиту законитости браниоца осуђеног у дијелу којим указују на повреду права на одбрану осуђеног учињену у жалбеном поступку, ради чега је уважавањем Захтјева, укинута другостепена пресуда и предмет враћен на ново одлучивање другостепеном суду.

У поновном поступку другостепени суд ће одлучујући о жалби окружног тужиоца, изјављеној против првостепене пресуде, отклонити учињене битне повреде одредаба кривичног поступка, на које је указано у овој пресуди, након чега ће моћи донијети правилну и закониту одлуку.

Из наведених разлога, на основу одредби члана 356. став 1. ЗКП РС, одлучено је као у изреци ове пресуде.

Записничар
Соња Матић

Предсједник вијећа
Обрен Бужанин

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић